

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 25 (1997/1998)

Številka 4

Strani 219-221

Timotej Žohar:

POGOVOR S PROF. DR. DUŠANOM REPOVŠEM

Ključne besede: novice, Dušan Repovš (1954-), matematika.

Elektronska verzija: <http://www.presek.si/25/1340-Zohar.pdf>

© 1998 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

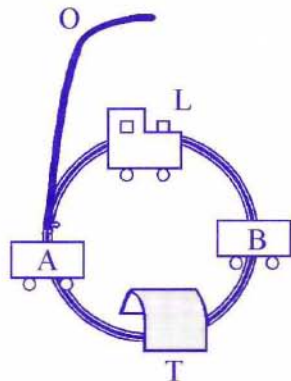
POGOVOR S PROF. DR. DUŠANOM REPOVŠEM

Med prejemniki Državne nagrade za znanost za leto 1997 je tudi matematik dr. Dušan Repovš, redni profesor na Univerzi v Ljubljani. Profesor Repovš je v preteklih letih doma in v tujini prejel več priznanj za svoje raziskave v topologiji, kjer sodi med vidnejše specialiste na svetu. Poleg raziskovalnega dela se ukvarja tudi s poučevanjem. Na Pedagoški fakulteti v Ljubljani predava študentom matematike in fizike, t.j. bodočim učiteljem teh predmetov. Njegovi študentje smo ga obiskali in za bralce Preseka zapisali pogovor z njim.

Ste se že v osnovni šoli posebej zanimali za matematiko in fiziko?

Pravzaprav se nisem. V osemletki sem imel za oba predmeta več različnih učiteljev, pa razen enega ni nihče organiziral matematičnega ali fizikalnega krožka. Le na tekmovanja za Vegova priznanja so nas včasih poslali. Vseeno pa lahko bralcem Preseka zastavim eno izmed zanimivejših nalog z osnovnošolskih tekmovanj, ki ne zahteva posebnega znanja – le kanček bistrumnosti.

1. naloga: Na sliki vidimo lokomotivo in dva vozička. S pomočjo lokomotive zamenjajte oba vozička. Lokomotiva lahko vozička bodisi vleče bodisi potiska. Skozi predor sme le lokomotiva. Na koncu mora lokomotiva spet stati na svojem starem mestu.

Kako pa je bilo z vašim zanimanjem za matematiko v srednji šoli?

Tudi v srednji šoli sprva nisem posvečal dosti časa ne matematiki ne fiziki, saj sem bil vpisan v intenzivni jezikovni oddelek na gimnaziji Poljane. Po končanem drugem letniku pa sem se vseeno odločil, da se prepisem na gimnazijo Bežigrad, v intenzivno matematični oddelek, da bi se lahko naučil več matematike in naravoslovja.

Kako so vam dovolili prepis z ene gimnazije na drugo, glede na precejšnje razlike v učnih programih?

Konec šolskega leta sem se oglasil pri profesorju Ivanu Štalcu, ki je takrat na bežigrajski gimnaziji poučeval matematiko. Povedal mi je, kaj sem dolžan predelati do jeseni, če se želim prepisati v njegov oddelek. In tako sem se preko vsega poletja intenzivno posvečal predvsem matematiki. Konec avgusta sem ponovno obiskal profesorja Štalca. Ko me je vprašal, če sem predelal vso snov, sem pritrnil in pokazal na sveženj zvezkov s poletnimi zapiski. Nič jih ni gledal niti me ni spraševal. Samo nasmejal se je in dejal: "No, pa pridi k nam." Tako sem postal njegov dijak in obe leti šolanja pri njem sva se odlično razumela.

Ste v gimnaziji imeli kakšen krožek?

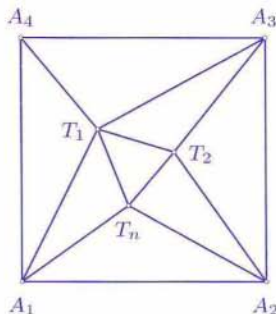
S sošolcem Ivanom Kodermanom, ki se je kasneje tudi odločil za študij matematike, sva vodila matematični krožek. Fizikalnega je organiziral kar naš profesor za fiziko dr. Marjan Hribar, ki je tedaj začel svoje delo na univerzi in ki danes predava didaktiko fizike na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Udeležba je bila kar dobra in seveda smo se vsako leto udeleževali tekmovanj z obeh področij. Poleg tega pa smo v zadnjem letniku srednje šole pomagali profesorju Štalcu, da je izdal prvi natis svoje zbirke nalog za 4. letnik. Vsak teden nam je prinašal rokopis,

sam sem ga stipkal na matrice in v tiskarni razmnožil, sošolci pa so ga raznosili po vsej šoli.

Se tudi iz srednješolskih let še spomnite kakšne zanimive naloge?

Seveda, povedal bom kar dve in vabim bralce Preseka, da jih poskušajo rešiti na več načinov:

2. naloga: V kvadratu vzemite poljubnih n točk in jih medsebojno (ter z vsemi štirimi oglišči kvadrata) povežite tako, da dobite same trikotnike, pri tem pa se nobeni dve povezavi ne smeta sekati (razen v ogliščih). Dokažite, da število trikotnikov, ki pri tem nastanejo, ni odvisno od načina povezovanja, in ga izračunajte.

3. naloga: Na nekem kongresu se zbere n udeležencev, kjer je n poljubno naravno število. Dokažite, da sta med njimi vsaj dva, ki se poznata z enakim številom udeležencev kongresa.

Kdaj pa ste se dokončno odločili za študij matematike?

Po končani gimnaziji sem se vpisal na tedanjo Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo, tako na Oddelek za fiziko kot tudi na Oddelek za matematiko, saj sta me zanimali obe področji. Šele v drugi polovici leta sem se dokončno odločil, da bom izbral matematični program – predvsem zaradi blestečih predavanj profesorja Nika Prijatelja iz Teorije množic in splošne topologije.

Kdaj pa ste se odločili za specialno področje – topologijo?

Pravzaprav deloma že na predavanjih profesorja Prijatelja, dokončno pa leto kasneje, ko sem poslušal izbrana poglavja iz algebrske topologije pri profesorju Jožetu Vrabcu. Potem pa je šlo vse po ustaljeni poti: diploma, pot v ZDA, kjer sem opravil magisterij in doktorat, in povratek domov – na ljubljansko univerzo.

Imate še kaj stika s šolsko matematiko?

Včasih sem veliko pisal za Presek – bil sem tudi v prvem uredniškem odboru. Potem pa sem imel čedalje manj časa, saj mi je študij matematike zasedel ves prosti čas – in tako je še danes. Seveda pa imam posredno še vedno stik s šolo, ko vzgajam bodoče učitelje matematike in fizike na Pedagoški fakulteti.

Timotej Žohar